

AMBROSE
PARRY

SMRT SI
NEVYBÍRÁ

DETEKTIVNÍ PŘÍBĚH
Z VIKTORIÁNSKÉHO EDINBURGHU

AMBROSE PARRY
SMRT SI NEVYBÍRÁ

Copyright © Christopher Brookmyre and Marisa Haetzman, 2018

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Martina Šímová, 2019

Cover © Sabina Chalupová, 2019

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2019

ISBN 978-80-7642-628-3 (pdf)

AMBROSE PARRY

**SMRT SI
NEVYBÍRÁ**

VENDETA

Pro Natalii

JEDNA

Nesluší se, aby příběh začínal mrtvou prostitutkou, a proto přijměte mou omluvu: připouštím, že nejde o záležitost, jíž by se slušní lidé toužili zabývat. Avšak právě tento předpoklad – totiž že se poctiví obyvatelé Edinburghu podobné události vyhnou obloukem – vyslal Willa Ravena v zimě roku 1847 na osudovou cestu. Raven by si nepřál, aby někdo považoval nalezení nebohé Evie Lawsonové za začátek jeho vlastního příběhu, ale k činu ho ve skutečnosti ponouklo rozhodnutí, že jím nesmí skončit ani ten její.

Našel ji ve studeném, stísněném podkroví na čtvrtém podlaží domu v Canongate. Vznášel se v něm pach kořalky a potu jen nepatrně tlumený známkou čehosi jemnějšího: nezpochybnitelně ženské vůně, ale levné a přeslazené, takže mohla patřit jen prodejné holce. Když zavřel oči a do nosních dírek nasál pachy vznášející se v místnůstce, jako by tam stále byla a chystala se vyjít zpátky na ulici, dost možná už potřetí nebo počtvrté za noc. Jakmile ale oči zase otevřel, ani nemusel zkoušet tep, a bylo mu jasné, že je po všem.

Smrt neviděl poprvé a poznal, že Eviin odchod z tohoto světa nebyl snadný. Povlečení kolem ní bylo rozházené a různě shrnuté a zmuchlané v důsledku mnohem náruživějšího svíjení, než jaké

předstírala během falešných projevů vášně, a on se bál, že trpěla déle než s kterýmkoliv ze svých zákazníků. Nebyla vůbec uvolněná; její tělo leželo na lůžku zkroucené v křeči, jako by ji bolest, která ji odnesla na druhý břeh, neopustila ani ve smrti. Čelo měla zkrabacené, rty roztažené. V koutcích úst se jí nahromadila pěna.

Raven jí sáhl na paži a rychle ruku stáhl. Šokovalo ho, jak je studená; s mrtvolami se setkával pravidelně, ale jen málokdy šlo o někoho, jehož se dotýkal i ve chvílích, kdy dotyčnému v žilách kolovala horká krev. V tom okamžiku prchavého spojení ucítil, že se proměnila z člověka ve věc, a hnulo se v něm něco prastarého.

Nebyl ani zdaleka prvním, kdo viděl, jak se Evie v téhle místnůstce proměňuje: jak přechází ze zosobnění něčích tužeb v bídnou nádobu pro nechtěné semeno, zbožňovanou a vzápětí opovrhovanou, když ho dotyčný vychrlil. S ním to však bylo jiné. On nebyl jen další zákazník. Byli přátelé, alespoň si to myslel. Proto se mu svěřila s nadějí, že by mohla najít místo služebné ve slušné domácnosti, a on slíbil, že se poptá, jakmile pronikne do vyšších kruhů.

Proto ho přišla požádat o pomoc.

Nechtěla mu říct, na co ty peníze potřebuje, jen tvrdila, že je to naléhavé. Ravena napadlo, že někomu dluží, ale nemělo cenu naléhat, aby mu řekla, o koho jde. Na to Evie uměla až příliš dobře lhát. Zdálo se však, že jí spadl kámen ze srdce, a když potřebný obnos sehnal, v očích měla slzy vděku. Neřekl jí, od koho ty peníze má, a obavy, že možná padl do spárů toho samého lichváře jako Evie, a tím pádem jen převzal její dluh, si nechal pro sebe.

Byly to dvě guiney, na nichž by přežil několik týdnů, tedy částka, kterou v žádném případě nedokázal ihned splatit. Nesešlo mu na tom. Chtěl jí pomoci. Raven věděl, že mnozí by se při podobné představě ušklíbli, ale pokud Evie věřila, že dokáže začít nový život jako služebná, byl připravený věřit tomu kvůli ní dvakrát tak usilovně.

Peníze ji ale nespasily a teď už neměla kam utéct.

Rozhlédl se po pokoji. Z hrdel lahví od ginu trčely pahýly dvou svíček; třetí se dávno roztekla v pouhé nic. Na malém roštu v ohništi, které by jindy šetrně rozdmýchala pomocí uhlí z kyblíku opodál, skomíralo několik uhlíků. Vedle postele stál džbán a mělké umyvadlo s vodou a mokkými hadry přehozenými přes okraj. Právě jimi se vždycky myla, když bylo po všem. Nedaleko na podlaze ležela převržená láhev ginu: nevelká loužička poblíž svědčila o tom, že toho uvnitř moc nezbylo.

Na láhvi nebyla žádná etiketa, její původ byl tudíž neznámý a zároveň podezřelý. Nebylo by to poprvé, co nějaký prohnitý pokoutní palič namíchal smrtící dryák. Tuto teorii ovšem popíraly dvě z poloviny plné lahve brandy stojící na okenním parapetu. Musel je sem donést zákazník.

Raven přemýšlel, zda byl tentýž člověk svědkem Eviiných předsmrtných muk a lahve tu zapomněl, když prchal před následky. Jestli tomu tak bylo, proč nezavolal pomoc? Odpověď byla nasnadě: pro mnohé nebyla představa toho, že je přistihnou s nemocnou děvkou, o nic lepší, než že dotyčná zemře. Proč k sobě zbytečně přitahovat pozornost? Takový už byl Edinburgh: veřejné dekorum a soukromý hřích – město tisíců skrytých já.

Tak tak. Někdy ani nemuseli vystříknout semeno, aby se na objekt svých dočasných tužeb začali dívat jinak.

Znovu pohlédl do skelné prázdnoty jejích očí, na pokřivenou masku, která byla výsměchem její někdejší tváři. Musel polknout, aby se zbavil knedlíku v krku. Raven ji prvně spatřil před čtyřmi lety, kdy byl pouhým žáčkem na George Heriot's School. Vzpomínal, jak si starší chlapi, kteří poznali, s kým mají tu čest, šeptali do dlaní, zatímco přecházela po Cowgate. Chlípné ohromení se v nich mísilo s bázlivým opovržením; byli obezřetní, protože city, které v nich probudil jejich vlastní pud, je zaskočily. Dokonce i tenkrát po ní toužili stejně silně, jako ji nenáviděli. Nic se nezměnilo.

V tom věku se mu budoucnost zdála nedosažitelná, i když se řítil přímo k ní. Evie dělala dojem vyslankyně světa, kam mu dosud

nebyl povolen přístup. Proto na ni hleděl jako na někoho nadřazeného, dokonce i tehdy, když budoucnost náhle dorazila a on zjistil, jak snadno jsou některé věci dosažitelné.

Připadala mu mnohem starší a světaznalejší než on, ale vzápětí si uvědomil, že dosud zakusila jen malou a neradostnou část světa, a to mnohem větší měrou, než si zasloužila kterákoliv žena. Žena? Dívka. Později se dozvěděl, že byla téměř o rok mladší než on. Muselo jí být čtrnáct, když ji tehdy zahlédl na Cowgate. Jak jen vyrostla mezi tím okamžikem a chvílí, kdy s ní spal poprvé! Měla v sobě příslib skutečného ženství se vším, o čem kdy snil, že mu může nabídnout.

Její svět byl malý a odporně špinavý. Zasloužila si spatřit něco většího a lepšího. Proto jí ty peníze dal. Jenže teď byly pryč stejně jako Evie a on stále netušil, co svým dluhem vlastně zaplatil.

Raven měl chvíli pocit, že se možná rozpláče, ale vnitřní instinkt mu zavelel, že musí zmizet, než ho tu někdo uvidí.

Po špičkách vyšel z komůrky a tiše za sebou zavřel dveře. Když se přížil po schodech dolů, přišel si jako ten největší zloděj a zbabělec. Opouštěl ji, aby si zachránil vlastní pověst. Na stíněném prostoru k němu doléhaly zvuky soulože, přehnaný křik nějaké mladé ženy předstírající rozkoš, aby věci urychlila.

Raven přemítal, kdo teď Evie asi najde. Nejspíš její domácí: děsivě protřelá Effie Peakeová. Když se jí to hodilo, dělala hloupou, ale málokdy jí uniklo cokoli, co se šustlo pod její střechou, leda by ji ten večer už zmoohl gin. Byl si jistý, že na to je ještě moc brzo, a tak našlapoval opatrně.

Dům opustil zadem, propletl se mezi smetišti a nakonec se vynořil z malého průchodu přímo na Canongate, dobrého půl kilometru od Eviiny uličky. Venku pod černou oblohou bylo chladno, ale vzduch nebyl ani zdaleka čerstvý: vznášel se tu všudypřítomný pach výkalů, jemuž nešlo uniknout – nekonečné životy se vršily jeden na druhý v labyrintu Starého Města, které připomínalo Bruegelovu *Babylonskou věž* nebo Botticelliho *Mapu Pekla*.

Raven věděl, že by se měl na tuto poslední noc odebrat do svého chladného, neradostného pokojíku v Bakehouse Close. Zítra ráno ho čekal nový začátek a on si potřeboval odpočinout. Zároveň mu však bylo jasné, že po tom, co právě spatřil, toho nejspíš moc nenaspí. Dnes nebyl večer, který volá po samotě nebo střízlivosti.

Jediný protilék na setkání se smrtí je srdečné objetí života, i kdyby bylo drsné, smrduté a upocené.

†

DVA

Aitkensova hospoda byla plná těl a burácivých mužských hlasů, které se vzájemně překřikovaly. Vznášel se v ní kouř valící se z bezpočtu dýmek. Raven kouření neholdoval, ale v podniku jako tento si nasládlý dým, jenž mu zaplnil nosní dírky, užíval, protože přebil jiné, nelibé pachy.

Postavil se k výčepu, upíjel pivo a s nikým konkrétním se ne bavil: byl sám, ale ne osamělý. V hostinci bylo teplo a mohli jste se tu ztratit – nelibozvučný randál mu vzhledem k jeho myšlenkám vyhovoval víc než ticho, ale zároveň si užíval rozptýlení pramenící z okolních rozhovorů, které všechny do jednoho připomínaly krátké etudy hrané pro jeho potěšení. Mluvil se o nové železniční stanici Caledonian Railway, kterou stavěli na konci Princes Street, a někdo vyjádřil obavu nad tím, aby si sem spolu s tratí nenašli cestu i vyhledavší Irové z Glasgow.

S každým otočením hlavy zahlédl známé tváře – některé z doby dávno předtím, než mu byl do podobného zařízení povolen přístup. Na Starém Městě se hemžily tisíce lidí, které jste letmo zahlédli na ulici a už jste je nikdy neviděli, ale někdy jste se tu cítili jako na vsi. Kamkoliv jste pohlédli, všimli jste si někoho povědomého – a vždycky jste na sobě cítili známé oči.

Neušlo mu, že jeho směrem pošilhává muž ve starém, potrhaném klobouku. Raven netušil, o koho jde, ale chlap ho zjevně poznával a netvářil se dvakrát přívětivě. Určitě to byl někdo, s kým se kdysi pustil do křížku, ale ta stejná kořalka, která potyčce nejspíš předcházela, rozmlžila i Ravenovu vzpomínku na ni. Pokud se dalo soudit z jeho kyselého výrazu, pan Hučka rvačku nejspíš prohrál.

Příčinou potyčky pravděpodobně nebylo jen pití, alespoň ne v Ravenově případě. Občas se v něm probouzela temná touha, před níž se učil mít se na pozoru, i když ji stále nedokázal zvládnout. Vzmáhala se v něm i dnes večer v ponurém podkroví, ale ve vši upřímnosti nedokázal říct, zda ji sem přišel utopit, anebo naopak roznítit.

Znovu se setkal s mužovým pohledem, a ten vzápětí vyrazil ke dveřím. Pohyboval se rozhodněji a jistěji než většina opilců cestou z hospody; naposledy po Ravenovi loupl očima a pak zmizel do noci.

Raven se vrátil ke svému pivu a zapomněl na něj.

Když znovu zvedl džbáněk, aby si přihnul, někdo ho pleskl po zádech a dlaní mu spočinul na rameni. Bleskově se otočil na patě s rukou instinktivně zaťatou v pěst a s napřaženým loktem připraveným k úderu.

„Klid, Ravene. Takhle se s kolegou nejedná. Alespoň ne s takovým, co má v kapse dost peněz na to, aby uhasil svou žízeň.“

Byl to jeho přítel Henry, kterého si předtím v davu nevšiml.

„Odpust‘,“ odvětil. „Našinec se v dnešní době musí mít u Aitkense na pozoru. Zdejší úroveň povážlivě klesla a prý sem pouštějí dokonce už i chirurgy.“

„Nenapadlo mě, že mládenec, co má tvoje vyhlídky, bude dál vymetat krčmy na Starém Městě. Nehodláš se přesunout na zelenější pastvíska? Nevím, jestli to bude zrovna ten nejlepší začátek, když před svého nového zaměstnavatele předstoupíš s břichem plným včerejšího piva.“

Raven věděl, že Henry jen žertuje, nicméně to byla včasná připomínka toho, aby to dnes moc nepřeháněl. Původně měl v plánu

vypít jedno nebo dvě piva, aby se mu lépe usínalo, ale když měl teď společnost, bylo nepravděpodobné, že zůstane jen u nich.

„A co ty?“ vrátil Raven úder. „Copak i tebe zítra ráno nečekají povinnosti?“

„Na mou věru, ale protože jsem čekal, že můj starý brach Will Raven nebude k zastižení, zajistil jsem si společnost jiného kumpána, pana Johna Barleycorna, abych zmírnil žal, který mi způsobily dnešní povinnosti.“

Henry podal výčepnímu několik mincí a ten jim doplnil džbánky. Raven poděkoval a sledoval, jak si přítel důkladně přihnul piva.

„Takže náročná směna?“ zeptal se.

„Rozbité hlavy, zlomené kosti a další smrt na zánět pobřišnice. Zase mladá dívka, chuděra jedna. Nemohli jsme pro ni nic udělat. Profesor Syme nedokázal odhalit příčinu, což ho samozřejmě rozvzteklilo k nepříčetnosti – a jako obvykle za to mohli všichni, jenom ne on.“

„Takže bude pitva.“

„Ano. Škoda, že nemáš čas se jí zúčastnit. Určitě bys přišel s něčím lepším než náš současný patolog. Polovinu času je nacucaný lihem jako exempláře, co má ve sklenicích v laboratoři.“

„Mladá dívka, říkáš?“ zeptal se Raven a pomyslel na tu, kterou právě opustil. Až ji objeví, Evie se žádné takové pozornosti nedostane.

„Jo, proč?“

„Jen tak.“

Henry si dlouze přihnul a zamysleně si ho měřil. Raven věděl, že ho důkladně zkoumá. Přítel byl skvělý diagnostik, a to nejen pokud šlo o strasti těla.

„Je ti dobře, Ravene?“ zeptal se s upřímným zájmem.

„Bude mi líp, až do sebe dostanu tohle,“ odvětil a snažil se o veselejší tón. Henryho však tak snadno neošálil.

„Já jen... máš takový ten výraz, před nímž se mám už dávno na pozor. Nesdílím tvou zvrácenou zálibu ve rvačkách a nerad bych skončil tím, že tě budu ošetřovat, místo abych spal.“

Raven věděl, že na to nemůže nic namítnout. Všechna obvinění byla pravdivá, stejně jako záblesk temné touhy, kterou v sobě dnes v noci pocítil. Naštěstí si byl jistý, že se mu ji tentokrát díky Henryho společnosti podaří utiřit.

Máš v sobě d'ábla, říkala mu jako malému matka. Někdy to mýlela žertem, jindy ne.

„Mám teď nadějně vyhlídky, Henry,“ ujistil ho, vylovil z kapsy peníze a mávl na hospodského, aby jim znovu dolil. „A rozhodně je nehodlám ničím ohrozit.“

„Vyhlídky, to nepochybně,“ odpověděl Henry. „I když je mi záhadou, proč náš velevážený profesor porodnictví nabídl to žádané místo zrovna takovému zatracenci jako ty.“

Ravenovi se to nepříznávalo snadno, ale stejná otázka trápila i jeho. Sice tvrdě pracoval, aby si získal profesorovo uznání, ale o místo doktorova učedníka kromě něj usilovalo několik dalších, stejně pečlivých a horlivých studentů. Neměl jasnou představu o tom, proč dostal přednost před ostatními, a podobně ošidnými vrtochy štěstěny se zabýval jen nerad.

„Profesor pochází ze skromných poměrů,“ zmohl se na odpověď, i když věděl, že Henryho neuspokojí o nic víc než jeho. „Třeba si myslí, že podobná příležitost by neměla být jen výsadou majetných.“

„Anebo prohrál sázku a ty jsi daň, kterou musí zaplatit.“

Pivo teklo proudem a s ním i staré příběhy. To pomohlo. Před očima se mu sem tam mihla Evie nebo ohořelé svíce v jejím podkroví, ale díky rozhovoru s Henrym si připomněl svět, který Evie nikdy nespatriřila, vzpomněl si na příležitost, jež ho čekala na druhém konci North Bridge. Tohle místo ani Staré Město příliš nemiloval a jakékoliv vřelé city, které k nim choval, zemřely dnes v noci. Bylo načase nechat to všechno za sebou – jestli někdo věřil v nové začátky, pak právě Will Raven. Už jednou začal od píky a udělá to znovu.

O pár džbánů piva později stáli před Aitkensovým hostincem a dívali se, jak se jejich dech na chladném nočním vzduchu mění v páru.

„Rád jsem tě viděl,“ řekl Henry. „Ale raději si půjdu lehnout. Syme zítra operuje a bývá obzvlášť napružený, když z jeho asistentů táhne pivo a tabák.“

„Napružený‘ je přesně to slovo, které Symea vystihuje,“ souhlasil Raven. „Je to upjatý mizera. Já půjdu naposledy složit hlavu k mamá Cherryové.“

„Vsadím se, že ti bude chybět ona i ta její hrudkovitá kaše,“ volal Henry, když zatáčel na South Bridge a vyrazil směrem k nemocnici. „O její výbušné povaze ani nemluvě.“

„Se Symem by byli nepochybně dokonalý pár,“ houkl Raven v odpověď. Potom přešel ulici a zamířil na východ do svého bytu.

Raven věděl, že doba strávená na Starém Městě měla i své kladné stránky, za nimiž se možná jednoho dne ohlédne s vřelými pocity nostalgie, či snad dokonce lítosti, ale jeho bydlení k nim nepatřilo. Mamá Cherryová byla hašteřivá stará babizna a svému jménu dělala čest jedině tím, že byla kulatá a rudolící jako třešně; sladkého na ní však nebylo nic. Byla kyselá jako šťovík a citu v sobě měla asi jako vysušená mrtvola na poušti, ale provozovala jednu z nejlevnějších ubytoven ve městě, která byla ovšem v otázce čistoty a pohodlí nadřazená snad jenom chudobinci.

Při chůzi po High Street směrem k Netherbow kolem něj vířily studené dešťové kapky. Na obloze se stáhly mraky a měsíc nevysvitl od chvíle, kdy vstoupil k Aitkensovi. Neušlo mu, že některé pouliční lampy nikdo nezapálil, takže bylo téměř nemožné vyhnout se kobylicům na chodníku.

V duchu proklel lampáře za to, že nezvládl práci, kterou sám považoval za naprosto přímočarou; kdyby byl tak neschopný on, lidé by přicházeli o život.

Rozsvěcení lamp měl na starosti policejní úřad, který měl dohlížet i na to, že stoky nebudou přeplněné. Hlavní prioritou policie však bylo vyšetřování krádeží a navrácení zcizeného majetku. Raven si pomyslel, že kdyby o tuhle povinnost dbali stejně jako o ty ostatní, všichni zloději v okolí Edinburghu by mohli klidně spát.

Poblíž Bakehouse Close stoupl do něčeho měkkého a levá bota se mu zaplnila vodou; alespoň doufal, že je to voda. Několik metrů hopsal na pravé noze a snažil se zbavit se věci, která se mu přilepila na podrážku. Potom si všiml, že z jednoho průchodu vystoupila postava a teď přešlapuje na chodníku před ním. Přemýšlel, na co muž čeká a proč tu otálí, když lije jako z konve. Pak se přiblížil dost na to, aby spatřil jeho obličej. V houstnoucí tmě to bylo tak blízko, že cítil shnilý pach jeho zkažených zubů.

Raven netušil, jak se jmenuje, ale neviděl ho poprvé: byl jedním z Flintových chlapů. V duchu ho pokřtil na Lasičku, podle jeho kradmého chování a hlodavčích rysů. Lasička se nezdál jako někdo, kdo by se s ním pustil do křížku na vlastní pěst, což znamenalo, že musel mít nedaleko komplice; asi toho tupce, s nímž ho viděl naposledy. Raven si ho pro sebe pojmenoval Kolík, kvůli jedinému zubu, který mu trčel z propadlých úst. Nejspíš ho před chvílí minul, aniž by si to uvědomil. Chlap se určitě skrýval v některém z dalších vchodů, aby mu odřízl cestu, kdyby chtěl utéct.

Ravenovi došlo, že nejde o náhodné setkání. Vzpomněl si na muže, který na něj předtím zíral v hospodě a vzápětí tak okatě odešel.

„Pane Raven, snad se mi nevyhejbáte?“

„Nenapadá mě jediný důvod, proč bych měl toužit po tvé společnosti, takže se s tebou obecně řečeno snažím nesetkat, nicméně jsem netušil, že mě hledáš.“

„Hledám každého, kdo dluží panu Flintovi, a tak to bude vždycy. Ale jakmile srovnáte svůj dluh, můžete se spolehnout na mou nepřítomnost.“

„Až ho srovnám? Vždyť mu dlužím sotva dva týdny. Tak co kdybys mi něco z té nepřítomnosti vyplatil předem a táhl mi z cesty?“

Raven se kolem něj prosmýkl a pokračoval v chůzi. Lasička se ho nepokusil zastavit ani hned nevyrazil za ním. Nepochybně čekal, až se k němu přidá jeho komplic. On a Kolík byli zvyklí lámat kosti lidem, kteří už zlomení byli, a tak mu nějaký zbabělý instinkt možná napověděl, že Raven má v sobě přece jen více bojovnosti. Pivo sice

uhasilo temnou náladu, která v něm předtím doutnala, ale pohled na tuhle mrňavou krysu ji znovu rozdmýchal.

Raven šel pomalu dál. Uvědomoval si kroky za sebou a v šeru pátral po nějaké zbrani. K podobnému účelu se hodilo cokoliv, jen jste museli vědět, jak to použít. Chodidlem náhodou zavadil o něco dřevěného, a tak se sehnul, aby věc zvedl. Bylo to rozštípnuté, ale dostatečně bytelné poleno.

Jedním pohybem se narovnal a zároveň se otočil s klackem sevřeným v napřážené pravé ruce. Pak jako by mu něco explodovalo v hlavě. Zaplavilo ho světlo, vzápětí přišel záblesk jako prásknutí biče a jeho bezvládné tělo následovalo jeho zjitřenou mysl. Dopadl na kamenné dlaždice, až mu zachřestily kosti, příliš rychle na to, aby stihl pád nějak zbrzdit.

Otevřel rozmlžené oči a vzhlédl. Napadlo ho, že ho rána musela omráčit, protože měl vidiny. Nad ním se tyčil netvor. Obr.

Stvoření, které Ravena odtáhlo z chodníku do temné boční uličky, měřilo přinejmenším dva metry. Jeho hlava byla dvakrát větší, než je běžné u normálního člověka, čelo měl neuvěřitelně přerostlé, takže připomínalo skály čnicí přes okraj útesu. Bolest a šok Ravena úplně ochromily, a tak nedokázal zareagovat, když se Gargantua před ním zaklonil a tvrdě došlápl patou. Zaplála v něm krutá bolest, ozvěna jeho křiku se odrazila od zdí. Schouil se do klubíčka, ruce i nohy přitáhl k sobě, ale vzápětí ucítil další drtivý úder útočnickovy mohutné nohy.

Gargantua si na něj obkročmo dřep a pouhou tíhou svých stehů mu přišpendlil paže k zemi. Všechno na tom surovci se zdálo roztažené a nesouměrné, jako by některé jeho části bez přestání bujely, zatímco ty ostatní za nimi zaostaly. Když otevřel ústa, mezi zuby měl pravidelné mezery, které svědčily o tom, že dásně kolem nich nepřestaly růst.

Bolest, která Ravena zaplavila, byla nepopsatelná a vědomí toho, že Gargantua má volné pěsti a může ho zasypat deštěm ran, ji ještě zhoršilo. Žádné množství alkoholu by nedokázalo utlumit muka,

která ho čekala, jinak by na operačním sále spotřebovali víc alkoholu než u Aitkense.

Mysl mu divoce vířila; kvůli mučivé bolesti a zmatku se stěží zmohl na smysluplnou myšlenku. Jedno však bylo jasné: veškerý odpor byl marný. Pokud ho chtěl netvor zabít, zemře tady a teď, v téhle uličce.

Gargantuův obličej byl podmanivě groteskní, zuřivější a pokřivenější než tváře chrličů lpících na zdech kostela, ale Ravenův pohled ve tmě přitáhl hlavně jeho tlusté, špekáčkovité prsty. Sám nedokázal pohnout rukama ani o píd, a tak byl zcela vydán na pospas jakékoliv ohavnosti, kterou by se na něm ty přerostlé lopaty rozhodly spáchat. Zaplavila ho úleva, když mu obr začal šacovat kapsy, ta však vzápětí zmizela, protože si uvědomil, že toho u něj moc nenajde. Gargantua sevřel v dlani těch pár mincí, které Ravenovi zbyly. Přesně v tu chvíli se ze stínů vynořil Lasička, strčil si peníze do kapsy a dřepěl si vedle netvora.

„No jo, teď už vám pusa tak nejede, co pane Raven?“

Vytáhl z kapsy nůž a podržel ho v matném světle, které sem dopadalo, aby se ujistil, že ho Raven uvidí. Měl asi deset centimetrů na délku, tenkou čepel a kolem rukojeti omotaný krvavý hadr, aby se lépe držel.

Raven se tiše modlil, aby to měl rychle za sebou. Možná bodnutí vzhůru, pod žebra. Osrdečník by se mu naplnil krví, přestalo by mu bít srdce a bylo by po všem.

„Když mi teď ráčíte věnovat pozornost, podíváme se na ty prachy, co dlužíte panu Flintovi.“

Raven se kvůli drtivé netvorově váze a bolesti, která mu svírala trup, sotva zmohl na zasípání. Lasička si toho zjevně všiml, protože hromotlukovi pokynul, aby se trochu zvedl a Raven dokázal šeptat.

„Víte, ono to vypadá, že jste postavil lampu pod nádobu, jak se praví ve starý dobrý Bibli. Když jste si od nás půjčil, zjistili jsme, že jste syn zámožného právníka ze St. Andrews. Pan Flint tudíž přehodnotil vaše postavení a přišel s novým datem splátky.“

Raven cítil, jak na něj doléhá další břímě, přestože Gargantuovo drtivé sevření povolilo. Byla to tíha lži, která se v souladu se zákonem o nepředvídaných následcích vrátila tomu, kdo ji vypustil z úst.

„Můj otec je dávno mrtvý,“ zasípal. „Myslíte, že kdybych si mohl půjčit od něj, chodil bych za lichvářskými hrdlořezy?“

„Možná ne, ale syn právníka musí mít pro dobu nouze i další konexe.“

„To u mě neplatí. Ale jak jsem řekl Flintovi, mám dobré vyhlídky. Jakmile začnu vydělávat, budu schopný zaplatit i s úroky.“

Lasička se k němu naklonil. Pach, který se mu linul z úst, byl mnohem horší než obsah odpadní strouhy.

„Úroky budou, to se nebojte. Ale na študovanýho pána to pořád nějak nechápete. Pan Flint na vyhlídky nečeká. Když mu dlužíte prachy, přijdete na způsob, jak je sehnat.“

Přitiskl nůž k Ravenově levé tváři. „A jen pro vaši informaci – lichváři většinou nepodřezávají krky.“

Zatlačil a pomalu mu čepelí přešel přes kůži, přičemž z něj nespouštěl oči. „Taková maličkost, abyste nezapomněl na svý nový priority,“ řekl.

Lasička poplácal Gargantuu po rameni na znamení toho, že skončili. Obr se zvedl na nohy, přičemž Ravena pustil, a ten si rukou zalétl k obličejí. Když si opatrně prohmatával ránu, mezi prsty mu protékla krev.

V tu chvíli se Lasička otočil na podpatku a ležícího Ravena kopl do břicha.

„Sežeň ty prachy,“ zavrčel. „Nebo příště přijdeš o oko.“

†

TŘI

Raven ležel ve tmě a chvíli se soustředil jen na dýchání. Teď když útočníci zmizeli, cítil, jak se ho zmocňuje úleva: bezbřehé nadšení z toho, že není mrtvý. To naneštěstí vyústilo v nečekanou touhu po zasmání, které však pro bolest, jež mu projela žebry, milerád potlačil. Přemýšlel, jestli jsou zlomená. Bylo to s ním vážné? Měl nějaké vnitřní zranění? V duchu viděl, jak mu mezi vrstvami pohrudnice protéká krev, tlačí na zhmožděnou plíci a roztahuje ji dokonce i nyní, když ten surovec zmizel.

Rychle tu představu zahnal. Dokud dýchal, nebylo to s ním tak zlé.

Znovu si položil ruku na tvář. Byla vlhká od krve a rozměklá jako otlučená broskev. Nahmatal hlubokou, rozšklebenou ránu. Nepřipadalo v úvahu, aby se vrátil k mamá Cherryové, dokud ho někdo neošetří.

Raven se dovlékl do Infirmary Street, v níž byla nemocnice. Tam se rozhodl, že bude nejlepší vyhnout se vrátnici i nemilosrdným otázkám, které by jeho vzhled nepochybně vzbudil. Místo toho prošel podél zdi k místu, kde ji místní lékaři nejraději přelézali. Henry i jeho kumpáni se uchýlovali právě k takovému úskoku, když nechtěli

upozorňovat na své noční výpravy, protože za podobné chování mohli snadno skončit před nemocničním výbořem. Ravena to při jeho oslabeném stavu stálo několik pokusů, ale nakonec se vytáhl na zeď, překulil se přes ni a vzápětí prolezl nízkým okénkem, které zůstávalo za tímto účelem vždycky otevřené.

Vlekl se chodbou a pokaždé, když nedokázal popadnout dech nebo mu dýchání působilo bolest, se opřel o stěnu. Bez nehody minul chirurgické oddělení, zpoza jehož dveří se linulo hlasité chrápání. Zvuk nejspíš vydávaly noční sestry, které často popíjely víno a kořalku určené pacientům, aby se v noci dobře prospaly.

Raven se došoural ke dveřím Henryho pokoje a opakovaně na ně zaklepal; s každou vteřinou, kdy zůstávaly zavřené, v něm sílila obava, že se přítel nachází v opileckém bezvědomí. Nakonec se otevřely dovnitř a za nimi se objevil Henry s rozčuchanými vlasy a kalným pohledem. Tvář mu nejdřív stáhla hrůza, když pohlédl na noční mûru, která ho navštívila, ale vzápětí se dostavilo pochopení.

„Proboha, Ravene. Co se ti krucinál stalo?“

„Někoho urazilo, že nemám nic cenného k ukradení.“

„Radši půjdeme dolů. Tohle potřebuje zašít.“

„To jsem si diagnostikoval taky,“ odvětil Raven. „Znáš nějakého šikovného chirurga?“

Henry ho probodl pohledem. „Nepokoušej mě.“

Raven se položil na lůžko a zkusil se uvolnit, což ovšem nebylo snadné, protože Henry se blížil k jeho pořezané tváři s velkou šicí jehlou v ruce. V duchu se snažil spočítat, kolikrát Henrymu té noci dolili džbán, a tím pádem odhadnout, jak přesného šití bude schopen. Ale ať už byl přítel střizlivý, nebo opilý, sebelepší stehy ho nemohly zachránit před jizvou, která bude v budoucnu přesně tím, čeho si na něm lidé všimnou jako první. To se pravděpodobně neblaze podepíše i na jeho kariéře, ale na to teď nesměl myslet. Jeho bezprostřední prioritou bylo zůstat v klidu, jenže Henryho jehla a bolest, která jím zmítala, brojily proti němu.

„Uvědomuju si, že je to těžké, ale musím tě požádat, aby ses přestal vrtět a necukal sebou, jakmile začnu. Část rány máš blízko oka, a jestli to sešiju špatně, zůstane ti zplihlé víčko.“

„To mě pak budou muset překřtít na Izajáše,“ odpověděl Raven.

„Proč?“ zeptal se Henry, ale potom mu to došlo. „Proboha, Ravene.“

Henryho výraz byl směšnější než samotný žert, ale jakákoliv úleva, kterou Ravenovi přinesl, se okamžitě bolestně podepsala na jeho žebrech.

Ležel bez hnutí a pokusil se přenést do jiného místa a času, aby si zákrok tolik neuvědomoval. Jeho první zastávkou však naneštěstí byla Eviina komůrka; její křečovitě zkroucené tělo si vybavil přesně ve chvíli, kdy mu Henryho jehla poprvé pronikla kůží. Cítil, jak ji propichuje a noří se do měkké vrstvy pod ní, bezděky si představil, jak nit překlenuje okraje rány a pak se vynořuje na druhé straně. V tom samém okamžiku pocítil tahání šicí struny v jeho už tak zmrzačené tváři.

Bolelo to mnohem víc než prve Lasičkův nůž, protože ten mizera s tím byl hotový za pár vteřin. Když se Henry chystal provést druhý steh, zvedl ruku.

„Máš tu trochu éteru?“ zeptal se.

Henry na něj nesouhlasně pohlédl.

„Ne. Budeš to muset vydržet. Přece ti neřežu nohu.“

„Tobě se to snadno řekne. Už ti někdy zašívali obličej?“

„Nezašívali a dost možná to má něco společného s tím, že nevyju na měsíc a na Starém Městě se nepouštím do rvaček s pochybnými existencemi.“

„Já se do ničeho ne – au!“

„Mlč,“ varoval ho Henry, který znovu začal s šitím. „Nezvládnou to, když budeš hýbat tváří.“

Raven ho probodl nevděčným pohledem.

„Éter stejně vždycky nefunguje,“ řekl Henry a pevně ránu stáhl druhým stehem. „Syme už na něj skoro úplně zanevřel, a ta věc navíc někoho nedávno zabila, takže mám dojem, že jí stejně odzvonilo.“

„Někdo po éteru zemřel?“

„Ano. Prý někde v Anglii. Soudní lékař tvrdí, že příčinou smrti byl éter, ale Simpson ho stejně dál protežuje.“ Henry se na chvíli zastavil. „Však se ho na to můžeš zeptat sám, až zítra ráno nastoupíš.“

Potom se sklonoil k Ravenově tváři a pokračoval v šití. Byl tak blízko, že z jeho dechu táhlo pivo. Ruku měl však pevnou a Raven si brzy zvykl na rytmus propichování a tahání. Žádný steh nebolel o nic méně než ten předchozí, ale všechny předčila mučivá bolest, kterou pocítoval v žebrech.

Henry ustoupil a obdivoval se své práci.

„Není to špatné,“ prohlásil. „Možná bych se měl u Aitkense zpít před každou operací.“

Namočil kus bavlny do vody a přitiskl ji na ránu. Materiál kupodivu blahodárně chladil a Ravenovi přinesl jediný příjemný pocit od chvíle, kdy si naposledy přihnul piva.

„Takhle tě nemůžu poslat zpátky do náruče mamá Cherryové,“ prohlásil Henry. „Dám ti dávku opia a uložím tě k sobě do postele. Zbytek noci dospím na podlaze.“

„Máš to u mě, Henry. Vážně. Ale o náruči mamá Cherryové už prosím tě nemluv. Při mém současném stavu bych se mohl docela dobře pozvracet.“

Henry se na něj dle svého zvyku pátravě zahleděl, ale pak šibal-sky dodal: „Víš přece, že za malý příplatek poskytuje nadstandardní služby? Myslím, že mnoho jejích mladších nájemníků v té náruči našlo útěchu. Je to vdova a potřebuje peníze, takže to není žádná ostuda. Teď když máš jizvu, a navíc povislé oko, možná budeš muset přehodnotit svá očekávání.“

Zavedl Ravena ke své posteli, a ten si opatrně lehl. Ještě nikdy ho nic tak nebolelo a teď mu bolestí třestilo celé tělo. Tvář měl plnou stehů, a když nechal žertování, skutečně bylo docela dobře možné, že bude muset pozměnit svá očekávání, co se výhodného sňatku týká. Mohlo to být ale mnohem horší. Byl pořád naživu a zítra ho čekal nový začátek.

„Dobře,“ řekl Henry. „Dáme ti to opium. A jestli ti bude špatně, laskavě si vzpomeň, že ležím na podlaze pod tebou, a miř mi spíš na nohy než na hlavu.“

†

ČTYŘI

Když zadrnčel zvonek, nevítané, avšak nevyhnutelné vytržení z okamžiku klidu, Sarah právě meškala v profesorově pracovně. Se svými povinnostmi si dávala načas a vykonávala je pečlivě, protože tenhle pokoj milovala. Byl svatyní klidu, neprodyšně oddělenou od zmatku, který panoval ve zbytku domu, ale příležitosti uchýlit se sem byly řídké a většinou neměly dlouhého trvání.

S rozděláním ohně si dala skutečnou práci a na rošt navršila poutivou hromádku uhlí. V krbu hořelo v zimě i v létě, aby se zajistilo pohodlí pacientů, které tu doktor přijímal, ale dnes byl obzvlášť chladný den a nějakou dobu trvalo, než se vzduch v místnosti oteplil. Vnitřní stranu tabule doktorova okna pokryla tenká vrstva ledu – křehký vzorec vějířovitých útvarů, které připomínaly kapradí, když na ně dýchla. Výslednou vlhkost setřela hadrem a chvíli se kochala výhledem z okna. Za jasných dní, jako byl tento, jste dohlédli až k Fife. Tak se to alespoň říkalo. Sama nikdy nebyla za předměstím Edinburghu.

Stůl vedle okna byl posetý knihami a rukopisy, s nimiž měla Sarah při uklízení zakázáno hýbat, a proto vždycky setřela jen desku okolo. Časem a po celé řadě omylů svou techniku dovedla

k dokonalosti – vyškolilo ji i to, že často zachraňovala zbloudilé listy papíru z ohniště.

Místnost na ni však vždycky nepůsobila tak přívětivým dojmem. Když vstoupila do služeb doktora Simpsona, zdejší věci ji děsily. U jedné stěny se tyčila vysoká skříň se zásuvkami, na níž stály sklenice s anatomickými vzorky: rozličnými lidskými orgány ponořenými ve žluté tekutině. Ještě horší bylo, že mnohé byly poškozené, rozežrané či zdeformované, jako by nestačila jejich přítomnost sama o sobě.

Po čase ji začaly fascinovat, dokonce i sklenice, v níž byly dvě malinké děti obrácené tváří k sobě a spojené hrudní kostí. Když je viděla poprvé, zaplavila ji hromada otázek. Kde se tu taková věc vzala a jak k ní doktor vůbec přišel? Také přemýšlela, zda je vhodné něco takového vůbec přechovávat. Zjevně šlo o lidské ostatky; neměly by se pohřbít? Bylo správné takový exemplář vystavovat? Bylo špatné se na něj dívat?

Pod policemi byla skříňka s doktorovými výukovými materiály pro hodiny porodnictví. Sarah si nebyla jistá, zda má povoleno skříň zkoumat, ale protože jí to nikdo výslovně nezakázal, když měla čas, při několika příležitostech své zvědavosti vyhověla. Skříňka obsahovala podivuhodnou sbírku pánevních kostí a porodnických nástrojů, o jejichž účelu neměla zdání. Byly tu samozřejmě porodnické kleště, které poznala, ale také další, záhadnější nástroje, označené jako kefalotriby, kranioklasty a perforátory. Samotná jména zněla drsně a surově a Sarah si nedovedla představit, jakou roli mohly takové instrumenty sehrát při porodu dítěte.

V souladu s povahou svého správce volala celá pracovna, a zvláště pak knihovna, po uspořádání, čehož by se Sarah mileráda zhostila, kdyby měla čas. Knihy na policích byly zjevně vyrovnané zcela náhodně: výběr Shakespearových děl v červené kůži stál například vmáčkнутý mezi Bibli a *Edinburská farmakopéa*, která měla na deskách z nějakého důvodu vypsána jména zvířecích mazlíčků rodiny.

Sařiny prsty se s posvátnou úctou postupně dotýkaly všech hřbetů, zatímco četla tituly: Paleyho *Přírodní teologie*, *Anatomie*

a fyziologie lidského těla, Adamova *Antika*, Symeovy *Principy chirurgie*. Pak do dveří nahlédl Jarvis.

„Volá tě slečna Grindlayová,“ řekl. Obrátil oči v sloup a zase zmizel.

Dovolila konečkům prstů ještě na okamžik spočinout na hřebtech svazků vázaných v kůži. To byla jedna z věcí, které ji na její práci trápily nejvíc: měla přístup k rozmanité sbírce knih, ale skoro žádný čas na to je číst. Rukou se dotkla knihy, již tu viděla úplně poprvé. Sňala ji z police a schovala ji do kapsy.

Když vycházela z pokoje, zaplavila ji bouře novinového papíru pršícího z pater nad její hlavou. Doktor byl tedy již na cestě dolů. Než vstal z postele, rád četl noviny – *Scotsman* a *Caledonian Mercury* – od první stránky do poslední a přišlo mu zábavné házet je cestou ze schodů přes zábradlí. To se líbilo jeho dvěma starším synům, Davidovi a Walterovi, kteří papír obvykle zmuchlali do koulí a ty pak házeli po sobě a po služebnictvu; Jarvis, který musel následně celou spoušť uklízet, už z toho tak nadšený nebyl.

Sarah proklíčovala mezi padajícími novinami, rozdováděnými chlapani a bručícím majordomem a vystoupala po schodech.

V pokoji tetičky Miny na třetím podlaží ji přivítal obvyklý chaos. V místnosti jako by ležel roztahaný veškerý obsah šatníku slečny Grindlayové; přes postel i židli visely šaty a spodničky, další se povalovaly na podlaze. Samotná Mina, dosud v noční košili, stála u zrcadla a před sebou si držela šaty, které v zápětí odhodila na zem za ostatními.

„Tady tě mám, Sarah. Kde jsi pro všechno na světě byla?“

Sarah bylo jasné, že jde jen o řečnickou otázku, a tak mlčela. Minu popuzovalo, že Sarah má v domě i řadu dalších povinností; očividně jí nedocházelo, že kdyby jako jediná služka nezatápěla v krbu, nenosila čaj, neuklízela pokoje a nepodávala jídlo, nikdo jiný by to neudělal. Paní Lyndsayová zřídka kdy opouštěla kuchyň a Jarvis, majordomus, komorník a Simpsonova pravá ruka, trávil většinu času péčí o doktora.

Mina pokračovala: „Kolikrát už jsem říkala, že by žena mého postavení měla mít osobní služku?“

Skoro pokaždé, když sem přijdu, pomyslela si Sarah.

„Nemůžou přece čekat, že se budu oblékat sama.“

„Paní Simpsonová si s tím dovede poradit,“ namítla Sarah.

Mině se zablesklo v očích a dívka ihned poznala, že zašla příliš daleko. Chtěla se omluvit, jenže Mina se mezitím znovu dala do řeči, a kdyby ji přerušila, jen by tím všechno zhoršila.

„Má sestra je vdaná žena, a navíc truchlí. U ní je výběr garderoby zcela jednoznačný.“

Sarah si představila paní Simpsonovou v těžkém černém bombasinu, který nosila už celé měsíce. Z toho, jak celé dny trávila uvnitř domu, byla bledá a vyčerpaná.

„A Sarah, vážně nesmíš říkat všechno, co ti slina přinese na jazyk. Svoje názory, leda by tě o ně výslovně požádali, by sis měla nechat pro sebe. Po tvém nástupu jsem v tom ohledu byla trpělivá, ale možná jsem ti prokázala medvědí službu, když jsem tě patričně neusměrnila. Bojím se, aby ses nepřekla před někým méně shovívavým a neskončila kvůli té své nevyvážené puse na ulici dřív, než se naděješ.“

„Ano, madam.“ Sarah kajícně sklopila oči.

„Je chvályhodné, když je člověk ukázněný a umí držet jazyk za zuby. Samotné mi často nic jiného nezbyvá, i když nesouhlasím s tím, jak moje sestra vede tuhle domácnost. Jsem tu jenom hostem, ale jsem za to vděčná, a ty bys měla být zase vděčná za své místo. Všichni máme své povinnosti a dobře se oblékat je pro ženu mého postavení stěžejní.“

Pokynula k hoře oblečení vršící se na posteli, čímž naznačila, že potřebuje pomoc s výběrem.

„Co tyhle?“ Sarah zvedla skromné šaty z šedého hedvábí s krajovým límcem, které den předtím naškrobila a vyžehlila. Mina si je pár minut prohlížela a hodnotila jejich vhodnost.

„Budou muset stačit,“ řekla nakonec, „i když se bojím, že jsou trochu moc obyčejné, aby se kvůli nim muži chápali brků a psali mi sonet.“

Sarah mrkla k Minině psacímu stolku. Jako obvykle tam ležel rozepsaný dopis a vedle něj román.

„Co čtete?“ zeptala se, protože věděla, že literatura dá Mině spolehlivě zapomenout na její nedávnou troufalost.

„*Janu Eyrovou* od Currera Bella. Právě jsem ji dočetla. Autora jsem předtím neznala.“

„Líbila se vám?“

„To je v tomhle případě složitá otázka. Ráda bych si o té knize pohovořila s někým, kdo ví, o čem je řeč, takže si ji klidně vezmi.“

„Děkuji, madam.“ Sarah si strčila knihu do kapsy k útlému svazku, jehož se zmocnila v knihovně.

Když si vybrala vhodné šaty, Mina vklouzla do korzetu a postavila se s rukama zapřenýma v bok, zatímco Sarah uchopila šněrování a zatáhla.

„Víc,“ nakázala Mina.

„Nebudete moct dýchat,“ namítla Sarah a znovu šklubla šňůrami.

„Nesmysl,“ prohlásila Mina. „Ještě jsem neomdlela, i když mé přítelkyně padají do mdlob pravidelně. Někdy i se špetkou teatrálnosti,“ dodala a na rtech jí zahrál nepatrný úsměv.

Když byla Mina oblečená, Sarah ji musela učesat. To trvalo podstatně déle než zavázat korzet.

Na vlasy musela nanést škrobovou pomádu, která zajistila, že jakmile se patřičně nakrotí, zůstanou tak i po zbytek dne. Dalším krokem bylo kadeře vpředu uprostřed rozdělit, přední část zaplést a provléknout přes uši. Zbývá část se vyčesala do pevného drdolu na zadní straně hlavy. Úkol vyžadoval trpělivost a přesnost a Sarah tyto dvě vlastnosti, alespoň pokud šlo o česání vlasů, evidentně postrádala.

„Právě proto potřebuji osobní služebnou,“ řekla Mina svému odrazu a semkla nad dívčiny snahami rty. „Vím, že děláš, co můžeš, Sarah, ale s takovou pomocnicí manžela nikdy nepřilákám.“

„Úplně s vámi souhlasím, slečno Grindlayová,“ odvětila Sarah a vděčně odložila hřeben, kartáč a pinetky. „Jenže dobrá a spolehlivá

pomocnice se neshání snadno. Podívejte, jaké má paní Simpsonová potíže s tím najít vhodnou chůvu pro své ratolesti.“

Rychlé střídání chův v domácnosti nebylo pro Sarah žádnou záhadou. Simpsonovi měli tři děti: Davida, Waltera a malého Jamese, který byl ještě nemluvně. Davida s Walterem jen zřídka drželi v dětském pokoji; rodiče vycházeli vstříc jejich přirozené zvědavosti a předchozí pečovatelky toto bujné chování, které měli chlapci nejen povolené, ale dokonce v něm byli i podporováni, poplašilo. Paní Simpsonová navíc nebyla připravená svěřit veškerou zodpovědnost za své potomky někomu cizímu, nejspíš proto, že dvě děti jí zemřely těsně po narození.

„Sheldrakeovi právě o jednu služebnou přišli,“ pokračovala Mina a otočila se na židli, aby mohla hovořit přímo k Sarah.

„O kterou?“

„Myslím, že se jmenovala Rose. Znáš ji?“

„Jen trochu. Jejich druhou služebnou, Milly, znám o něco lépe. Co se stalo?“

„Utekla. Zničehonic. I když jsem zaslechla zvěsti, že se vídala s nějakým mladíkem. Vlastně se povídá, že ven chodila hned s několika.“

Mina se obrátila k zrcadlu a na tváře si nanesla trochu růže. Sarah ji pro ni vyráběla ze směsi rektifikovaného alkoholu, vody a karmínového prášku. Nechápala, proč by se měla snažit o přilákání mužské pozornosti u služky považovat za něco špatného, když to samé bylo zjevně Mininým hlavním cílem.

„Potkala jsem ji zrovna minulý týden,“ řekla Sarah. „Před obchodem Kenningtona a Jennera.“

„A jak ti připadala?“ Mina se na židli znovu otočila.

„V pořádku,“ odvětila Sarah, protože věděla, že se od ní jako obvykle čeká neutrální odpověď.

Rose by připadala „v pořádku“ každému, kdo by se s ní setkal poprvé, ale její vzdorný výraz Sarah popravdě řečeno zaskočil. Na Rose a její paní narazila ve chvíli, kdy vycházely z obchodu na Princes

Street. Paní Sheldrakeová se zastavila, aby si vyměnila pár zdvořilostí s jednou známou, a tak Rose a Sarah poskytla příležitost učinit totéž, i když to bylo poněkud trapné. Jak Sarah přiznala Mině, znala spíš Rosinu kolegyni Milly, v jejíž společnosti se cítila uvolněnější. Podle Milly byla Rose „živá“, což byl laskavější výraz jak popsat dívku, která jí samotné přišla vrtkavá a namyšlená a před níž se měla okamžitě instinktivně na pozoru.

Rose jí ten den přišla nezvykle odtazítá, jako by ji tížilo mnohem větší břímě než balík, který nesla. Byla bledá, měla napuchlé oči a na vlídné dotazy ohledně svého zdraví skoro nic neřekla.

Sarah pohlédla Rose přes rameno a zadívala se na její paní, mohutnou ženu zhruba ve věku paní Simpsonové, která však vypadala podstatně starší. Zčásti za to mohl její vzhled, o nějž očividně příliš nedbala, zčásti její strohý výraz. Sarah nemilosrdně přemýšlela, jak asi vypadá její manžel pan Sheldrake, kterého nikdy neviděla.

O paní Sheldrakeové bylo známo, že je velmi náladová a svou prchlivost si často vybíjí na dívkách ve svých službách. Rose ji nepochybně zakoušela mnohem častěji než většina, ale její současná skleslost zjevně nebyla důsledkem běžného hubování. Sarah si chmurně pomyslela, zda se účinek podobného peskování postupně nenahromadí, a začala se obávat o vlastní budoucnost. Pokud život ve službě dokázal otupit někoho, jako byla Rose, co by se mohlo stát jí?

„Nestůj tam jako solný sloup, Sarah,“ plísnila ji Mina, která na Rosino zmizení dávno zapomněla. „Určitě máš spoustu dalších věcí na práci.“

Když ji slečna Grindlayová propustila, Sarah vyšla z pokoje a zamířila do přízemí, přičemž v duchu vypočítávala všechny povinnosti, které mohla stihnout, kdyby nemusela Minu soukat do šatů a krotit její vlasy. Jako obvykle měla na práci víc věcí než hodin vyhrazených k jejich dokončení, a dnes musela navíc ještě vyvětrat a připravit jednu z náhradních ložnic na příjezd doktorova nového učně. Přemýšlela, zda se ho podaří přesvědčit, aby se o Minu začal zajímat. Alespoň by se jí pak práce, kterou jí svou přítomností přidělal, vyplatila.

†

PĚT

Při chůzi přes North Bridge silně foukalo a Raven si musel přidržovat klobouk, aby mu neuletěl. Mrazivě studený vítr zahnal vzpomínky na srpnové teplo, jako by náleželo do nějakého dávno zapomenutého věku; v ledových poryvech bylo cítit drsnou a nevyhnutelnou předzvěst zimy. Vichr s sebou však nesl i další přísliby. Byl chladný, ale čerstvý, a odvál i neodbytný puch, který Ravena obklopoval posledních několik let. Tady, na druhém konci mostu, čekal docela jiný Edinburgh.

Zahnul na Princes Street a minul lékárnu pánů Duncana a Flockharta, v jejíž výloze zachytil svůj odraz. Jediný pohled do skla mu připomněl, že i když zápach Starého Města odvál vítr, jeho cejch si s sebou ponese do konce života. Levou stranu obličeje měl citelně napuchlou a plnou modřin a vystouplé stehy se jasně rýsovaly proti zhmožděné linii jeho tváře. Vlasy, místy spleené zaschlou krví, mu pod kloboukem trčely do všech stran. Bylo stejně pravděpodobné, že ho Simpson po příchodu do Queen Street přijme do učení, jako že ho pošle rovnou do postele jako jednoho ze svých pacientů.

Chodník tu byl širší a chodců ubylo. Lidé, které míjel, kráčeli zpřímá a sebejistě, měli jasný cíl, ale nespěchali a prohlíželi si výlohy obchodů. Staré Město bylo naproti tomu mraveniště, jehož

obyvatelé se chvatně a shrbení proplétali tamními křivolakými uličkami. Dokonce i silnice jako by tu postrádaly bláto a odpadky, které se ustavičně vršily v úzkých průchodech v Canongate.

Když zatočil na Queen Street, kousek před ním zastavila čtyřkolka tažená dvěma bujnými koňmi. Ravena bezděky napadlo, zda kočí svá zvířata vycvičil, aby si ulevovala jen v chudších částech města.

Číslo 52 bylo jedním z největších domů v téhle části ulice; pokud jste počítali sklep, měl celých pět pater. Široké, čisté a nedávno umeštené schody vedly z chodníku k velkému hlavnímu vchodu, který z obou stran lemovaly dva sloupy. Dokonce i zábradlí se zdálo čerstvě natřené a nenechávalo vás na pochybách, že pořádek a čistotu najdete i uvnitř. To vše Ravenovi připomnělo, jaké má zpoždění (na vině bylo Henryho opium), a tak přemýšlel, čím by se obhájil. Napadlo ho, že jeho obličej jako omluva možná postačí. Nebo mu profesor oznámí, že nabídka učňovského poměru propadá, protože neměl dost slušnosti přijít první den včas.

Raven si urovnal klobouk, sáhl po mosazném klepadle a snažil se nepřemýšlet nad tím, v jakém stavu je jeho oblečení. Než ho však stačil sevřít v ruce, dveře se začaly otevírat; vzniklou mezerou vzápětí vyrazil obrovský pes a skoro ho srazil na zem. Zvíře se hnalo dál k čekajícímu kočáru, kde kočí mezitím otevřel dveře, jako by ho povolalo samo psisko.

Za psem následoval muž oděný v objemném černém plášti a cylindru. Profesor James Simpson se stejně jako zvíře soustředil na kočár, dokud jeho pozornost neupoutal přízrak na jeho prahu.

Ravenův nový zaměstnavatel se zastavil a změřil si ho od hlavy k patě. Chvilí se tvářil zmateně, ale vzápětí nadzvedl jedno obočí, což naznačovalo, že zjevně dospěl k jistému závěru.

„Pane Ravene. Nejdete ani o vteřinu dřív, ale málo chybělo a dorazil byste pozdě.“

Simpson svému novému učedníkovi rozmáchlým gestem naznačil, aby následoval psa do kočáru.

„Máme tu závažný případ – pokud se na to cítíte,“ dodal jízlivě.

Raven se usmál, anebo se o to alespoň pokusil. Bylo těžké odhadnout, co přesně dělá jeho pořezaná tvář. Ztěžka se vytáhl do kočáru a pokusil se vměstnat vedle psiska, které nově příchozímu odmítalo postoupit sebemenší místečko. Sotva se Raven zmocnil kousku čalounění, doktor Simpson se usadil na protější sedačku a zavolal na kočího, aby se vydal na cestu.

Kočár vyrazil s překvapivou rychlostí. Pes okamžitě vystrčil hlavu z okna a nadšeně funěl. Jazyk mu povlával ve větru.

Raven jeho radost nesdílel. Když kola zarachotila o dlažební kostky, škubnul sebou – projela jím stejná bolest, jako by mu kočár přešel přes žebra. Doktor si toho všiml a bedlivě si prohlížel jeho zjizvenou tvář. Raven přemýšlel, zda by měl zkusit přijít s nějakým stravitelnějším vysvětlením svých zranění, anebo zda by si koledoval o ještě větší potíže, kdyby svému chlebodárci zalhal hned první den.

„Možná jsem vás měl nechat v péči naší služebné Sarah,“ zamyslel se Simpson.

„Vaší služebné?“ zopakoval Raven. Cítil se bídňě, a tak nedokázal potlačit nezdvorný tón. Napadlo ho, jestli Simpson nenápadně nevyjadřuje popuzení nad jeho pozdním příchodem a neznevažuje jeho zranění, když naznačuje, že vyžadují jen šálek horkého čaje.

„Je mnohem víc než obyčejná služebná,“ odvětil. „Pomáhá s pacienty: obvazy, obinadla a tak dále. Velmi schopná mladá žena.“

„Jsem si jistý, že to zvládnou,“ zabručel Raven, i když jeho žebra tvrdila něco jiného. Doufal, že s pacientkou, za níž se vypravili, bude rychlé pořízení.

„Co se vám přihodilo?“

„Pokud vám to nebude vadit, raději bych se k tomu nevracel,“ odvětil, což byla přinejmenším pravda. „Stačí říct, že Staré Město milerád nechávám za sebou.“

Kočár zahnul doleva na Castle Street a Raven přemýšlel, kam mají namířeno: snad na Charlotte Square anebo do jednoho z těch výstavních městských domů na Randolph Crescent. Simpson na protější sedačce se mezitím přehraboval ve své brašně a jeho výraz

naznačoval, že si při spěšném odchodu z domova možná zapomněl nějaký důležitý nástroj.

„Kam míříme, pane profesore?“

„Jedeme na pomoc jisté paní Fraserové. Elspeth, pokud si správně vzpomínám. Dosud jsem neměl tu čest, aby nás oficiálně představili.“

„Vybraná dáma?“ vyzvídal Raven. Šance na to vstoupit do vyšších společenských kruhů byla hotovým balzámem na jeho rány.

„Nepochybně, i když ji nejspíš nezastihneme v té nejlepší formě.“

Pod kopcem kočár znovu zatočil doleva a zamířil na východ od Edinburského hradu. Raven v duchu odhadoval, že paní Fraserová možná bydlí v jednom z těch působivých hotelů na Princes Street. Bohaté dámy prý často přicestovaly z venkova, aby se daly vyšetřit lékařem Simpsonova kalibru.

Kočár však u žádného z nich nezastavil a místo toho dojel až na konec ulice. Pak zahrnul přímo na North Bridge a zavezl je do míst, která Raven před nedávnem opustil.

Konečně zastavili před omšelým domem pouhých pár metrů od bytu, kde včera večer našel Evie; jeho stará ubytovna stála hned za rohem. Při výstupu z kočáru ho napadlo, že mamá Cherryová možná právě vyhazuje jeho majetek na ulici – dnes se stěhoval a touhle dobou si měl své věci dávno vyzvednout. Zároveň přemýšlel, zda už Evie někdo objevil. Pokud ne, byla to jen otázka času. Zápach bude brzy příliš výrazný, dokonce i v té špinavé uličce.

Simpson s psiskem v patách vystoupil z kočáru. Chvilí zkoumal vchody a průčelí obchodů a posléze vyrazil úzkou, matně osvětlenou uličkou. Pes běžel za ním. Raven, jemuž třeštila hlava, byl zmatečný. Co dělal muž Simpsonovy pověsti a postavení v Canongate? Kde byly bohaté dámy Nového Města? Kam se poděly majestátní domy s navoněnými manželkami a dcerami z dobrých rodin?

Následoval svého nadřízeného a vstoupil do úzkého průchodu, kde ho okamžitě zaplavil známý čpavkový pach připomínající zeli vařené v moči. Mamá Cherryová se o své recepty určitě dělila se sousedy. Po temném schodišti vystoupali do třetího patra.

Simpson postupoval stálým tempem, ale Ravena brzy rozbolela stehna a v zhmožděné hrudi mu tepalo bolestí.

„Vždycky je to nahoře,“ prohlásil profesor s dobrou náladou, která šla Ravenovi na nervy.

Dveře jim otevřel chlap, jenž byl typickým zástupcem zdejší mužské populace – byl neholený a chyběly mu přední zuby. Ravena vždycky udivovalo, že dokáže žít v těsné blízkosti lidí, aniž by je opravdu viděl nebo jim věnoval pozornost sahající za zhodnocení toho, zda pro něj představují hrozbu, anebo ne.

Pohled na muže ve dveřích by za běžných okolností stačil k tomu, aby si zkontroloval kapsy, což nyní nebylo třeba, protože už mu je vyprázdnili Gargantua s Lasičkou.

Navzdory zanedbanému zevnějšku muž příliš nepáchl, což byla mírná úleva. To stejné už se však nedalo říct o místnosti, kam je zavedl. Příšerný puch Ravena zasáhl přímo do obličeje; šlo o směsici krve, potu a výkalů. V Simpsonově tváři spatřil jemný zákmit nelibosti, který však vzápětí zmizel pod rouškou zdvořilosti.

Pán domu chvíli otálel na zápraží a pak se s viditelnou úlevou odporoučel. Paní Fraserová ležela ve změti mimořádně špinavého povlečení, obličej stažený bolestí. Raven z mysli vyhnal vzpomínku na Evie zkroucenou křečemi, které musela snášet o samotě, a soustředil se výhradně na přítomnost, i když nebyla o moc příjemnější.

Pacientka rodila a zjevně stěží popadala dech. Zaléval ji pot a v obličejí měla nezdravě fialovou barvu. Zdála se hubená a podvyživená: podobala se mnohým z těch, kteří až donedávna byli Ravenovými sousedy, a skoro všem pacientům, s nimiž se setkal při své práci v dispenzáři Královské nemocnice.

Simpsonovi jako by omšelé prostředí vůbec nevadilo, ale Raven dvakrát nadšený nebyl. Neměl sebemenší chuť trávit čas péčí o chudinu, když na něj mezi bohatými obyvateli města čekaly peníze – navíc mu hrozilo, že přijde o oko, pokud brzy nesplatí svůj dluh.

Simpson si hbitě stáhl svůj černý plášť a vyhrnul si rukávy.